

כסלו תשע"ב

מ. זילברמן

(סא.) **חומר איסור גיורת לכהן.** ידועים דברי שו"ת מלמד להועיל (ח"ג סי' ח) שהתיר לגייר נכרית הנשואה לכהן בנישואין אזרחיים אך לא לסדר להם קידושין מהא דחמורה איסור נכרית לכהן מאיסור גיורת לכהן. וכן פסק בשו"ת מערכי לב להגרי"ל צילסאהן (סי' עב) אב"ד דקעשנוב (נדפס שנת תרצ"ב) בעובדה דגיורת צדק שנשתדכה שנתיים אחרי גיורה עם בחור ונודע רק לאחר שנגמר השידוך שהבחור הוא כהן וצעק הבחור שאם לא ירשיהו להנשא לגיורת זו הוא ישתמד, והתיר אפ"ל לסדר קידושין לזוג זה. אך הכרעת האחרונים שלא כדבריהם, אף אם מקבלים הנחתם דחמורה איסור נכרית לכהן, ויש שפקפקו אף אל הנחה זו. פסק הגרמ"פ (אג"מ אה"ע ח"ב סי' ד) דגיור אשה על דעת להנשא לכהן חשיב כגיורת חוץ מדבר אחד ואינה חלה אפ"ל בדיעבד.

ולענין אי חומר איסור נכרית לכהן מאיסור גיורת לכהן, בשו"ת יביע אומר (ח"ב אה"ע סי' ג) הביא דברי הארעא דרבנן (מהודרא בתרא אות ג סי' לז) שכתב, "גיורת דאסורה לכהן כתבו התוס' פי' הבע"י (סא. ד"ה אין זונה) דאיסור גיורת לכהן אין איסור לכהן אלא מדרבנן והא דמשמע בסוגיא דהתם דאסור' מן התורה משום זונה היינו כשנודע שזינתה דוקא". והגרע"י הוכיח דאין כל הכרח מדברי התוס' דאיסור גיורת לכהן מדרבנן, ולהיפך, מוכח מדבריהם דאסורה מן התורה אפ"ל לא נודע שזנתה, דכן הניחו בקושיית הר"ר משה מפונטייש"א, וזה לא נדחה בתירוץ התוס'. ע"ש אריכת דבריו בנידון.

(סב:) **פקידה סמוך לווסתה ביוצא לדרך.** איתא בגמ' ואמר ריב"ל חייב אדם לפקוד את אשתו בשעה שהוא יוצא לדרך שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגו'. הא מהכא נפקא מהתם נפקא ואל אישך תשוקתך מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שהוא יוצא לדרך א"ר יוסף לא נצרכה אלא סמוך לווסתה וכמה אמר רבא עונה והנ"מ לדבר רשות אבל לדבר מצוה מטרידי, ע"כ. ונחלקו הראשונים בביאור הפקידה שחייב אדם היוצא לדרך. מרש"י (ד"ה ואין פוקדה, ה"ג, וה"מ) מבורר דפקידה היינו תשמיש. וכן דעת הרשב"א בתורת הבית (הו"ד בב"י יו"ד סי' קפד ס"י) והראב"ד (בעלי הנפש ריש שער תקון הוסתות) דפקידה היינו תשמיש. וכתב הראב"ד דמוכח מסוגיין דוסתות דרבנן ובמקום מצוה לא גזרו, דאי וסתות דאורייתא היכא שרינן ליה.

[ולכאורה אין דברי הראב"ד עולים בקנה אחד עם דברי הנודב"י (קמא יו"ד סי' נה – נו הו"ד בפ"ת יו"ד סי' קפד סק"ג), דהנודב"י העלה דהא דאמרינן וסתות דרבנן היינו שלא אמרינן כבר ראתה בשעת וסתה משום דיש חזקת טהרה נגד חזקת אורח בזמנו בא, אבל פרישה סמוך לווסתה דאורייתא, דחיישינן שמא תראה. וכתב ערוך השלחן (יו"ד סי' קפד אות ג - יב) דדברי הנודב"י א"ש דכן חיישינן מדאורי' לרוב וחזקה. והוכיח דדעת כמה ראשונים כהנודב"י, דהרמב"ם, אף דדעתו דוסתות דרבנן (פ"ח איסורי ביאה), הביא הקרא דוהזרתם את בני' למקור פרישה סמוך לווסתה (פ"ד בי"ב). וכן הוכיח בדעת התוס' והרא"ש בסוגיין.]

ודעת ר"ת (בתד"ה חייב אדם) והרא"ש (סי' י) ובעל המאור (בהשגות על הראב"ד שם) דהיוצא לדרך סמוך לווסתה אסור בתשמיש, דפרישה סמוך לווסתה דאורייתא, ולא אמרו לפקדה אלא בדברי ריצוי. וכתב הב"ח (יו"ד סי' קפד ס"י וכן בפרישה שם) דלר"ת דפקידה היינו בריצוי דברים צ"ל דחידוש הדין הוא שחייב לפקוד את אשתו, ולא רק שמותר, ולא חיישינן שביצא לדרך היכא דהאשה משתוקקת לבעלה שתהי' משתדלתו

שיבוא עליה, שהרי לרוב הראשונים שאר קריבות מותרות סמוך לוסת. [ראה מחבר שם ס"ג וט"ז סק"ג וש"ך סק"ה. ולכאורה אף להט"ז שם שהביא משמעות הרא"ש דחיבוק ונישוק אסורים מ"מ דברי ריצוי מותרים.]
הרמ"א הביא דברי הסמ"ג דאף דמותר בתשמיש המחמיר שלא לפקדה אלא בדברי ריצוי תבוא עליו ברכה. ובתורת השלמים (ס"ק יט) הביא דברי המהרש"ל שהקשה על הסמ"ג איך שייך לומר המחמיר תע"ב אם יש מצוה לפקדה. והביא שהמהרש"ל תירץ שהפשט הוא דהמחמיר ומונע את עצמו מלילך בדרך סמוך לוסתה כדי שלא יכניס עצמו בספק תע"ב. אך העיר המהרש"ל שזה לא נכנס לדברי הרמ"א עצמו שכתב שברכה קאי על היוצא לדרך שפקדה רק בדברי ריצוי.

עיקר תוס' פרק הבא על יבמתו

- (נג:) ולא חילק, שאנסוה, אין אונס עד וא"ת (נד.)
- (נד:) ישן
- (נה:) אשה לבעלה, לאחר מיתה
- (נו:) מן הנשואין, מת
- (נז:) מן האירוסין
- (נז:) רב אמר, אמר שמואל, וחייבין (נח.) שומרת יבם, ונקה
- (נח:) דהא, רב פפא
- (נט.) הא, פרט, אלא
- (ס.) שאינו, נילף
- (ס:) בראויה, סימן
- (סא.) ממגע, אין זונה, שנבעלה
- (סא:) כל ביאה, וכן, פנוי, נ"מ
- (סב.) דכתיב, ר' יוחנן, בני פריה, דלאו, הכל מודים
- (סב:) חייב, סמוך, והנושא
- (סג.) שאין
- (סד.) יוציא, יוציא, ולילף
- (סה.) נישאת, תצא

עיקר תוס' פרק אלמנה לכהן גדול

- (סו:) כרשיני, לא יאכילנה
- (סז.) פוסל
- (סז:) אין חוששין, קנין כספו עד ואין להקשות
- (סח.) קניא ליה, רישא
- (סח:) עכו"ם קמא
- (סט.) והמפתה, לא פוסלין
- (סט:) בזנות, א"ל
- (ע.) אבל